

Utlåtande 2009:112 RVIII (Dnr 324-246/2008)

Fler fritidsgårdar och ungdomscaféer

Motion av Tomas Rudin och Emma Lindkvist (båda s) (2008:5)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2008:5) av Tomas Rudin och Emma Lindkvist (båda s) om Fler
fritidsgårdar och ungdomscaféer anses besvarad med vad föredragande
borgarrådet anfört i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Madeleine Sjöstedt anför följande.

Ärendet

I Tomas Rudins och Emma Lindkvists (båda s) motion (2008:5) föreslås att kommunfullmäktige beslutar att staden öppnar lokala träffpunkter för ungdomar, söker samarbete med lokala kaféer i syfte att öppna fler närliggande träffpunkter samt att staden söker samarbete med Fryshuset om att öppna fler liknande verksamheter över staden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, kultur-
nämnden samt Bromma, Hägersten-Liljeholmens och Kungsholmens stads-
delsnämnder.

Stadsledningskontoret anser att stadsdelsnämndernas resurser ska användas
flexibelt för att förändringar ska kunna göras utifrån ungdomarnas egna öns-
kemål om inriktning på verksamheterna.

Idrottsnämnden anser att det i takt med att Stockholm växer bör planeras för naturliga träffpunkter för olika typer av idrotts- och kulturverksamheter i nya bostadsområden.

Kulturnämnden anser att det är viktigt att satsa på fler mötesplatser för ungdomar men att fritidsgårdar inte alltid är det som behövs mest.

Bromma stadsdelsnämnd anser att stora verksamheter av Fryshusets karaktär, vars inriktning är att tillgodose mångas behov, inte passar för Bromma som är bättre lämpat för mindre verksamheter.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd anser att förslaget inte verkar genomförbart och framhåller att andra former av samarbete med Fryshuset bör eftersträvas.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att det är av stor vikt att bedriva ungdomsverksamhet i såväl främjande som förebyggande syfte, men träffpunkter är inte alltid det som efterfrågas utan det kan också vara andra aktiviteter.

Mina synpunkter

I Stockholm ska det finnas viktig och spännande fritidsverksamhet för alla ungdomar. I kulturförvaltningens uppföljning av den öppna fritidsverksamheten i Stockholm för 2006 och 2007, som behandlades av kulturnämnden i juni 2008, beskrivs väl hur högt majoriteten har prioriterat detta:

”Generellt kan sägas att fler verksamheter som ryms inom begreppet ”fritidsgård” startat under 2007 och 2006 än under åren dessförinnan. Mellan 2002 och 2007 har antalet fritidsgårdar ökat med 24 stycken, från 44 till 68. [...] Den totala kostnaden för den öppna fritidsverksamheten 2007 var ca 172 mnkr och har ökat med 31 mnkr mellan 2005 och 2007. Den totala nettokostnaden för all öppen fritidsverksamhet 2007 för åldersgruppen 7-19 år var 1 689 kr/person, en ökning från 2005 med ca 183 kr.”

Motionärernas farhågor om att det har ”blivit allt färre fritidsgårdar som ett resultat av besparingar i kommunens budget”, stämmer alltså inte. Och anklagelsen ”att staden skär ned fritidsutbudet är istället en signal till dessa unga medborgare om att samhället inte är anpassat för dem”, träffar inte heller rätt, i alla fall inte under denna mandatperiod. I motsvarande uppföljning för 2005 konstaterades dock att ”den totala nettokostnaden för all öppen fritidsverksamhet 2005 för åldersgruppen 7 – 9 år var 1 506 kr/person, en minskning jämfört med föregående år med ca 100 kr.”

Men de satsningar som stadsdelsnämnderna gör i fritidsgårdarna är bara en av många investeringar som staden gör i ungdomsverksamheter. Fritidsgårdarna kan aldrig vara attraktiva för alla. Därför satsar vi även stora resurser på

idrottsföreningar och idrottsanläggningar, på föreningsstöd till fristående organisationer som 4 H, scouter, kulturförvaltningens verksamheter inom t.ex. Kulturskolan, Lava, Punkt medis, En snabb slant, Nätverket för träffpunkter. Varje sommar genomförs dessutom festivalen Ung 08 i Kungsträdgården.

Samarbetet med Fryshuset är dessutom omfattande. Men det är att missförstå Fryshusets historia om man som motionärerna tror att det bara är ”att öppna fler liknande verksamheter över staden.” Det var många människors ideella engagemang och kraft inom KFUM-rörelsen som byggde Fryshuset, inte ett beslut i fullmäktige.

Framtidens ungdomspolitik handlar inte om att kommunen ska öppna ”lokala träffpunkter för ungdomar i stadens alla kvartersstadsdelar”, som motionärerna föreslår, utan om att hitta former för att ungdomar ska kunna kanalisera sitt engagemang och sina intressen i verksamhet som de själva styr över. Det är detta arbete som nu sker i staden med goda resultat.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2008:5) om fler fritidsgårdar och ungdomscaféer

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Roger Mogert* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Ge stadsdelsnämnderna tillräckliga resurser för att utöka antalet träffpunkter med bibehållen kvalitet och öppethållande.
2. Därutöver anföras

Borgarrådet tycks hålla en hög svansföring vad gäller träffpunkter för unga. Bland annat talas om att majoriteten har prioriterat frågan högt och att majoritetens satsningar gett resultat. Problemet är bara att statistiken som borgarrådet hänvisar till i huvudsak härrör från den förra mandatperioden. Någon statistik av utvecklingen från 2006 till 2007 eller 2008 finns inte med. När mandatperioden i slutändan ska sammanfattas skulle det vara förvånande om majoriteten fortfarande pratar om sina ”satsningar” på barn och ungdomsverksamheter. Från toppåret 2006 till 2009 har stadsdelsnämndernas resurser för barn och ungdomsverksamhet successivt minskat. 2006 fick stadsdelsnämnderna 539 mnkr, 2007 fick de 503 mnkr och 2008 och 2009 minskade anslaget ytterligare till 453 respektive 450 mnkr. Till detta kommer att givetvis kostnadsök-

ningar på cirka 30 miljoner kronor ytterligare. Nedläggning av träffpunkter diskuteras på flera ställen på grund av besparingar. Detta är inte vad Stockholms unga behöver, istället behövs fler träffpunkter för unga med hög kvalitet, utbildad personal och med goda öppettider.

Det är viktigt att staden tar ett aktivt ansvar för att bredda fritidsutbudet för unga i Stockholm, så att det blir tillgängligt för alla oavsett funktionsnedsättning, sexuell läggning, kön etc. Många ungdomar kan behöva ett vuxenstöd för att komma igång med idrott, musik eller andra intressen. Framförallt om det är så att ungdomar idag efterfrågar platser att träffas där de själva kan vara med och påverka, är det viktigt att kommunen kan ta ett ansvar i att initiera den typen av träffpunkter.

Det måste finnas alternativ till de kommersiella träffpunkter som idag blivit mötesplatser för många unga. Kontaktytan mellan öppen kulturverksamhet och klassisk fritidsverksamhet måste stärkas, och det nätverksarbete som initierades under förra mandatperioden måste även fortsatt arbeta med att utveckla träffpunkterna i staden. För att möjliggöra att fritidsverksamheten och träffpunkterna blir fler och utvecklar sin verksamhet måste resurser tillföras både till nätverket och den lokala barn- och ungdomsverksamheten. Ett viktigt nav i detta nätverk är det framgångsrika arbetet på Lava. Liknande verksamheter kan med fördel byggas upp även i ytterstadsområdena.

En viktig förutsättning för att fritidsutbudet ska kunna breddas för unga är också att staden redan i samband med planeringen av nya bostadsområden beaktar behovet av träffpunkter och fritidsaktiviteter. Vi får inte göra om misstagen från Södra stationsområdet och Hammarby Sjöstad när nya bostadsområden byggs runt om i staden.

Motionen nämner också Fryshuset, som under snart 25 års tid gjort viktiga insatser för Stockholms stad och framför allt berikat fritiden för många unga stockholmare. Verksamhetens självständighet och bredd är en unik företeelse och ett föredöme i organisationssverige. Självfallet kan inte denna verksamhet bara kopieras och spridas. Men att som motionen föreslår söka samarbete med Fryshuset för att öppna fler liknande verksamheter är givetvis något helt annat och definitivt både möjligt och positivt.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2008:5) av Tomas Rudin och Emma Lindkvist (båda s) om Fler fritidsgårdar och ungdomscaféer anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anfört i utlåtandet.

Stockholm den 27 maj 2009

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Madeleine Sjöstedt

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Tomas Rudin, Roger Mogert, Teres Lindberg och Malte Sigemalm* (alla s), *Stefan Nilsson* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I Tomas Rudins och Emma Lindkvists (båda s) motion (2008:5) föreslås att kommunfullmäktige beslutar att staden öppnar lokala träffpunkter för ungdomar, söker samarbete med lokala kaféer i syfte att öppna fler närliggande träffpunkter samt att staden söker samarbete med Fryshuset om att öppna fler liknande verksamheter över staden.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, kulturnämnden samt Bromma, Hägersten-Liljeholmens och Kungsholmens stadsdelsnämnder.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 juni 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelnämnderna ansvarar för att erbjuda fritidsverksamhet för barn och ungdomar inom stadsdelsnämndsområdet. Kulturnämnden ansvarar för samordningen av ungdomars kultur och fritid i staden genom nätverket Träffpunkt Stockholm. I detta nätverk ingår stadsdelsnämndernas fritidsgårdar och ungdomshus, kulturnämndens öppna ungdomsverksamheter och verksamheter som drivs i annan regi, till exempel Fryshuset.

Stadsledningskontoret anser att ungdomsverksamhet är angelägen. Det är viktigt att ungdomar har mötesplatser och träffpunkter där de kan umgås och utföra aktiviteter. Fritidsgårdarna har här en viktig roll liksom de många idrottsanläggningar där föreningar bedriver omfattande barn- och ungdomsverksamhet. Ungdomars intressen förändras över tiden, varför resurser och verksamheter måste kunna förändras. Dessa bör också organiseras så att ungdomarna själva har ett stort inflytande och engagemang i verksamhetens inriktning och hur den utformas.

Stadsledningskontoret ser positivt på att stadens nämnder samarbetar med andra aktörer som t.ex. lokala kaféer för att därigenom tillgodose ungdomarnas behov av träffpunkter. Det är dock viktigt att resurserna används flexibelt för att förändringar ska kunna göras utifrån ungdomarnas egna önskemål om inriktning på verksamheterna. Dessutom måste lagen om offentlig upphandling beaktas vid samarbete med andra aktörer.

Stadens samarbete med Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset är reglerat i avtal som kommunfullmäktige beslutade den 17 mars 2008. I avtalet anges att tidigare årliga grundstöd om 7,0 mnkr till Fryshusets ungdomsverksamhet läggs fast under perioden

2008-2010. Kommunfullmäktige beslutade vidare att uppföljning av Fryshusets insatser ska förbättras och att socialtjänstnämnden ansvarar för denna. Kommunfullmäktige beslutade även om 8,0 mnkr för riktade insatser som ska användas till förebyggande ungdomsinsatser och tjänsterna upphandlas i konkurrens. Socialtjänstnämnden har uppdraget att ta fram underlag för vilka tjänster som kan upphandlas samt förbereda en gemensam upphandling där avrop från upphandlat ramavtal kan ske från och med år 2009. I avvaktan på upphandlingen utgår ersättning om 8,0 mnkr under 2008 till Fryshuset som ett riktat bidrag för brottsförebyggande arbete.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen får anses besvarad med vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 maj 2008 att som svar åberopa idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av vice ordförande Jari Visshed m fl (s), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Axel Nekham (mp), *bilaga 1*.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsförvaltningen delar motionärernas synpunkter om att lokala mötesplatser är viktiga för att ge ungdomar en meningsfull fritid, och att det är viktigt att antalet träffpunkter ökar i staden. Förvaltningen ser också mycket positivt på att engagera ungdomar lokalt för att starta träffpunkter. Det är enligt förvaltningen också angeläget att träffpunkterna får ett innehåll där besökarna får ta ett aktivt ansvar för verksamheten och där föreningar och andra fristående aktörer kan medverka. Ett ökat inslag av föreningsdrift och andra huvudmän kan också öka bredden på fritidsutbudet och ge utrymme för nya idéer.

Idrotten utgör idag ett viktigt fritidsintresse för många ungdomar och tusentals ungdomar träffas varje dag på idrottsförvaltningens anläggningar eller på närliggande idrottsplatser i stadsdelarna. Det spontana nyttjandet av idrottsytor har ökat kraftigt under de senaste åren. Det gäller inte minst nyttjandet av de konstgräsplaner där staden satsat på en stor utbyggnad. Vid etablerandet av nya bostadsområden eller vid förtätning av stadsdelar bör byggandet av nya idrottsanläggningar finnas med som ett sätt att levandegöra områdena. Om antalet öppna träffpunkter ökas borde några av förvaltningens anläggningar också kunna anpassas för att vara den naturliga mötesplatsen för både idrottande och icke idrottande ungdomar.

I takt med att Stockholm växer under de kommande åren bör det vid planeringen av nya bostadsområden skapas naturliga träffpunkter för olika typer av aktiviteter för

att på så sätt öppna möjligheter för såväl idrotts- och kulturverksamheter. Det skulle till exempel i anslutning till biblioteket kunna finnas en idrottshall och kanske ett antal förenings och möteslokaler som lätt kan anpassas för olika verksamheter. Därmed skapas många möjligheter för människor i olika åldrar och med olika intressen att mötas.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 maj 2008 att till svar på remissen överlämna och återropa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av vice ordförande Roger Mogert (s), ledamöterna Ann Mari Engel (v), Eva Louise Erlandsson Slorach (s) och Kerstin Wickman (mp) samt tjänstgörande ersättaren Tony Nilsson (s), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 maj 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Ansvar för de öppna ungdomsverksamheterna ligger på stadsdelsnämnderna. Kulturförvaltningen ansvarar för samordningen av ungdomars kultur- och fritid i Stockholm genom nätverket Träffpunkt Stockholm. I nätverket ingår stadsdelarnas fritidsgårdar och ungdomshus, kulturförvaltningens öppna ungdomsverksamheter men även icke kommunala verksamheter som exempelvis Fryshuset.

Det är riktigt att unga efterfrågar fler mötesplatser och träffpunkter, det visar Blomdahl och Elofssons rapporter och de undersökningar Kulturförvaltningen genomfört i samband med arbetet kring den nya barn- och ungdomskulturplanen. Ungdomsstyrelsens nationella undersökningar stärker också detta.

Däremot är svaret inte självklart fler fritidsgårdar. Den statistik kulturförvaltningen har tillgång till visar att den stora majoriteten av ungdomarna inte efterfrågar fritidsgårdarna. Ovan nämnda forskares studier visar att 11 % av Stockholms ungdomar besöker en fritidsgård en gång på 4 veckor och att ca 3 % regelbundet besöker en fritidsgård.

Samhället förändras och ungdomars attityder har ändrats. Ungdomar vill nu i mycket högre grad ha mötesplatser där de kan vara på sina egna villkor. De vill möta ungdomar från andra stadsdelar, och de vill besöka häftiga arrangemang. De vill kunna skapa egna projekt och utveckla sina intressen utifrån sina egna förutsättningar. Några stadsdelar har de senaste åren utvecklat verksamheter som möter dessa behov, de kallas ofta ungdomens hus eller liknande, platser där ungas inflytande är stort och ungdomskultur har stor plats och betydelse.

Enligt Kulturförvaltningens mening är en fortsatt satsning på verksamheter av större dignitet viktig, där ungas inflytande och där ungas eget skapande har en central roll.

Detta kräver en annan sorts kompetens hos personalen än tidigare, vilket gör kompetensutveckling avgörande. Samtidigt är ett fortsatt nätverks- och utvecklingsarbete både inom och mellan stadsdelar och förvaltningar av största vikt. Förvaltningen är beredd att ta ett fortsatt ansvar för en utveckling inom detta område.

Att kommunala ungdomsverksamheter kan närma sig kommersiella mötesplatser är också centralt, vilket också framhålls i motionen. Det finns kommersiella mötesplatser som drar till sig många ungdomar såsom; Internetcaféer, köpcentren (Kista galleria, Heron city) och skateparker. Det gäller alltså för stadsdelsförvaltningarna och de centrala förvaltningarna att hitta former för samarbeten med kommersiella aktörer och andra aktörer i det unga civilsamhället.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Reservation anfördes av Karin Hanqvist (s), Lillemor Samuelsson (v) och Eie Herlitz (mp) i enlighet med deras eget yrkande, *bilaga 1*.

Ersätтарыtrande gjordes av Inga-Lill Engelmark Schönning (kd), *bilaga 1*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

I Bromma finns tre kommunalt drivna fritidsgårdar, med olika aktiviteter för ungdomar. Dessa är oftast öppna under kvällstid.

Fritidsgård Björklunds hage "Björkan" på Liljegrensvägen 5 i Norra Ängby bedriver verksamhet utifrån ungdomars idéer och delaktighet. I närområdet finns en skateboardramp, en nybyggd enkel smedja samt musik- och caféverksamhet. Fritidsgården har speciella aktiviteter, bl.a. på fredagar, med exempelvis rockkonserter.

Till hösten planeras en omfattande renovering med upprustning och nyanläggning av lek- och grönytor. Dessutom planeras för att bygga ett nytt stall för 4-H:s verksamhet. Därmed frigörs gamla stallbyggnaden som då kan byggas om till repetitionslokal för ungdomarnas musikverkstad.

Café U, på Ibsengatan 14 i Blackeberg, även kallat Blackebergs ungdomscafé, ligger i närheten av tunnelbanan i Blackeberg och är en träffpunkt för äldre tonåringar. Verksamheten flyttade till nyrenoverade lokaler hösten 2007. Cafét har öppet fyra kvällar per vecka och det finns bl.a. tillgång till datorer med Internet. Verksamheten bygger på ungdomars delaktighet och intresseområden.

Västerleds fritidsgård på Gustavlundsvägen 168 B i Alvik är en samlingsplats för ungdomar med syfte att tillgodose tonåringars behov av nöje, underhållning och eget

skapande. Gården har öppet fyra kvällar i veckan.

Under vår, sommar och höst flyttar verksamheten periodvis till Tranebergängen där det utöver fritidslokalen finns skateboardanläggning, boulebanoer, bollplaner och där det under året kommer att byggas en cykelramp mm. Planeringen för Tranebergängen är att fortsätta utveckla parken så att ungdomarna erbjuds meningsfulla utomhusaktiviteter.

Förvaltningen ställer sig positiv till att ungdomar har naturliga träffpunkter där man kan träffas för att umgås och ta del av olika aktiviteter. I arbetet med att minska ungdomars droganvändande är det viktigt att kunna erbjuda en bra och aktiv fritid där fritidsgårdarna, för i huvudsak åldrarna 13-17 år, utgör en central del.

Utöver fritidsgårdarna finns även fyra parklekverksamheter, för åldrarna 0 år och uppåt. Under året kommer förvaltningen att, i samverkan med föreningslivet, söka utveckla former och metoder för ett områdesnära arbete där ungdomar, utifrån egna initiativ, ges ett större utrymme för inflytande och engagemang.

Förvaltningen ser, i samband med bostadsexploateringar, ett behov av utökad fritidsverksamhet i Mariehäll vilket även planeras för i den nya skolan i kvarteret Annedal. I övrigt anser förvaltningen att utbudet av fritidsgårdar i Bromma relativt väl motsvarar efterfrågan. Det är mer angeläget att se över öppettider, personaltäthet och utveckla nuvarande verksamheter, med utgångspunkt från ungdomars specifika behov, än att öppna nya träffpunkter i varje kvartersstadsdel. Förvaltningen anser inte att stora verksamheter av Fryshusets karaktär, vars inriktning är att tillgodose mångas behov, passar för Bromma som är bättre lämpat för mindre verksamheter.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 april 2008 att godkänna och översända förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på motionen om fler fritidsgårdar och ungdomscaféer.

Reservation anfördes av vice ordföranden Jan Wallman m.fl. (s) och tjänstgörande ersättaren Carita Stenbacka Tenezakis (v), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Ylva Wahlström (mp), *bilaga 1*.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Frågan om ungdomars fritid är ett viktigt område för stadsdelsförvaltningens verksamhet. Redan idag finns det fem stycken ungdomsgårdar i stadsdelsområdet vilket innebär att förvaltningen anser att stadsdelen är väl försörjd inom detta område. Att som i motionsförslaget öppna lokala träffpunkter för ungdomar i alla kvartersstadsdelar

skulle innebära mer än en fördubbling av antalet ungdomsgårdar i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde.

Under vintern 2005/2006 genomförde dåvarande Hägersten stadsdelsförvaltning en utredning om behovet av en öppen tonårsverksamhet på Hägerstensåsen. Utredningen gjordes bl.a. i formen av en fritidsvaneenkät till ungdomarna på Hägerstensåsen. Utifrån enkäten bedömde förvaltningen att efterfrågan bland ungdomarna av en träffpunkt var för liten för att det skulle vara rimligt att inrätta någon sådan. Bl.a. var det endast tre ungdomar som efterfrågade en mötesplats/café och åtta som ville ha en ungdomsgård. Detta utifrån 41 stycken svarande. Det finns heller inget som tyder på att intresset bland ungdomar för fler ungdomsgårdar i stadsdelsområdet har ökat sedan utredningen genomfördes.

Efter samtal med stadsdelsförvaltningens fältassistenter som direkt arbetar med ungdomar pekar även de på ungdomarnas bristande intresse samt det ekonomiskt kända läget för redan befintlig ungdomsverksamhet. Att inleda en ambitiös och kostsam satsning vilket skulle innebära en fördubbling av antalet ungdomsgårdar för stadsdelsförvaltningen istället för att tillföra medel till befintlig verksamhet är inte rimligt. Utifrån detta anser förvaltningen att det inte finns vare sig tillräcklig efterfrågan bland stadsdelens ungdomar eller ekonomiskt utrymme för en satsning på nya lokala träffpunkter som föreslås i motionen.

Fryshuset vid Södra Hammarbyhamnen åtnjuter idag ett stort förtroende bland ungdomar i hela Stockholmsområdet. Med en omsättning på 180,6 miljoner kronor för år 2006 och med cirka 40 000 besök per månad måste Fryshuset ses som ett unikum när det gäller verksamhet som är riktad till ungdomar. Vid kontakt med Rita Criborn, kommunikationschef på Fryshuset, påpekar hon att Fryshuset endast två gånger under sin 24-åriga verksamhet har inlett samtal med kommuner om att starta verksamheter med Fryshuset som förlaga. Det rörde sig då om Gottröra kommun och Södertälje kommun. Samtalen avstannade dock på ett initialt skede då man hade svårt att enas om vilka former samarbetet skulle ta. Rita Criborn nämner vidare att Fryshusets storlek lockar ungdomar från hela Stockholms län vilket säkerligen skulle verka hämmande på en möjlig nystartad verksamhet i en annan del av staden. Dessutom skulle det krävas ansevärd resurser gällande personal, lokaler och utrustning för en verksamhet med Fryshusets inriktning. Rita Criborn berättar att Fryshuset istället försöker inleda andra varianter av samarbeten med stadsdelsnämnder och kommuner. Ett samarbete med Fryshuset och Stockholms stad om att öppna fler liknande verksamheter över staden som föreslås i motionen är utifrån detta inte aktuellt i nuläget. Förvaltningen anser därför att förslaget inte verkar genomförbart och framhåller att andra former av samarbete med Fryshuset bör eftersträvas.

Efter en rundringning till stadsdelens dagöppna caféer har det framkommit att intresset är ytterst begränsat när det gäller att också hålla öppet på kvällar för äldre ungdomar. Anledningarna varierar mellan att vissa caféer är klassiska "arbetarfik" som fokuserar på lunchservering medan ett annat ligger vägg i vägg med en nätverkshall där många ungdomar redan tillbringar sin tid. Ett genomgående tema är att de flesta ägarna helt enkelt inte ser någon ekonomi i att ha öppet längre på kvällarna, trots en

möjlig investering i IT-utrustning eller anpassad miljö för spel som biljard vilket föreslås i motionen. Förvaltningen anser därför att förslaget inte har någon applicerbarhet i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning.

Vidare förhåller det sig så att många av stadsdelsområdets ungdomar ägnar sig åt andra typer av fritidsaktiviteter som idrott och aktiviteter kopplade till föreningslivet. Detta för med sig att efterfrågan på ungdomsgårdsverksamheter inte blir lika stor som i andra områden med mindre utpräglat förenings- och idrottsliv.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2008 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på motionen.

Reservation anfördes av Håkan Wahlén m.fl. (s) och Reijo Kittilä (v), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 maj 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Nedan kommenterar stadsdelsförvaltningen de förslag motionärerna lagt:

•att kommunen öppnar lokala träffpunkter för ungdomar i stadens alla kvartersstadsdelar

Stadsdelsförvaltningen anser att det är av stor vikt att bedriva ungdomsverksamhet i såväl främjande som förebyggande syfte. Likaså att involvera ungdomar i den verksamhet som skall bedrivas av stadsdelen. Träffpunkter i sig är inte alltid det som efterfrågas utan det kan också vara andra aktiviteter som evenemang, utställningar eller turneringar i olika sammanhang. Ungdomars intressen varierar och förändras över tiden och det är därför viktigt att de verksamheter som är riktade till dem också är flexibla. Det kan därför vara olyckligt att låsa för mycket resurser i ett antal träffpunkter.

Det är värdefullt att ha en träffpunkt som utgångsläge men det är än viktigare att aktivera ungdomarna och få med dem i skapandet av verksamheter och evenemang. På så vis har syftet fördubblats – om målgruppen medverkar i framställandet kan man vara säker på att det är något ungdomar vill ha samtidigt som det också ger lärdomar och erfarenheter på vägen.

**•att kommunen söker samarbete med lokala caféer i syfte att öppna fler när-
liggande träffpunkter för ungdomar**

Det finns fördelar med att förlägga en träffpunkt även utanför de traditionella skollokaler men som beskrivs ovan är det än viktigare att ungdomarna själva aktivt skapar verksamheter och evenemang.

Det handlar på Kungsholmen om att t.ex stötta ungdomars egna initiativ och stimulera till rörelse och idrott genom bland annat skateevenemang, snowboardtävling, skidaktiviteter och musikarrangemang. Vidare planeras olika gemensamma aktiviteter tillsammans med Kungsholmens bibliotek.

För Kungsholmens ungdomar kommer det att finnas ett program med olika initiativ och aktiviteter där man kan anmäla sitt intresse för att ”prova på”. Det ger också möjlighet för extern fritid och kulturarrangörer att presentera sina aktiviteter och verksamheter. För att främja spontan idrott erbjuds tillgång till idrottshall en kväll i veckan där vi även kommer att anordna turneringar och evenemang.

Fritidsgården är också medarrangörer vid de större tillställningar som enheten anordnar på Kungsholmen för åldergrupp 12-18 år.

Tillsammans med det främjande arbetet som beskrivits ovan är även det förebyggande arbetet prioriterat. På Kungsholmen innebär det att den ungdomsverksamhet som bedrivs också ska bidra till att öka tryggheten i uppväxten för barn och ungdomar. Syftet är att minska möjligheten att begå brott, riskerna att utsättas för brott och att inleda kriminella karriärer samt att lindra brottens skadeverkningar för såväl unga brottsoffer som förövare.

**•att kommunen söker samarbete med Fryshuset om att öppna fler liknande
verksamheter över staden**

Förvaltningen har inget emot att det öppnas ytterligare en verksamhet på t.ex. den norra sidan av staden som kan komplettera Fryshusets verksamhet. Det är samtidigt viktigt att poängtera att man inte låser resurser i för många fasta träffpunkter utan att det finnas möjlighet till projekt som ungdomarna kan initiera, driva och slutföra. Det kan då bli projekt och evenemang där tyngdpunkten i första hand ligger på att bygga upp ungdomars färdigheter och talanger och som därigenom ger dem ökad kompetens och självkänsla.

RESERVATIONER M.M.

Idrottsnämnden

Reservation anfördes av Jari Visshed m.fl. (s) enligt följande

Idrottsnämnden för sin del tillstyrker motionen.

Reservation anfördes av Axel Nekham (mp) enligt följande

1. att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. att därutöver besluta om att utöka möjligheterna för andra spontana idrottsaktiviteter som dans, skateboard, med flera i anslutning till fritidsgårdar och ungdomscafeer.
3. att därutöver besluta om att utöka möjligheterna för spontana idrotts-, sport- och fritidsaktiviteter under lov såsom sommarlovet för stadens barn och ungdomar

Kulturnämnden

Reservation anfördes av vice ordförande Roger Mogert (s), ledamöterna Ann Mari Engel (v), Eva Louise Erlandsson Slorach (s) och Kerstin Wickman (mp) samt tjänstgörande ersättaren Tony Nilsson (s) enligt följande yrkande:

Det är viktigt att staden tar ett aktivt ansvar för att bredda fritidsutbudet för unga i Stockholm. Framförallt om det är så att ungdomar idag efterfrågar platser att träffas där de själva kan vara med och påverka, är det viktigt att kommunen kan ta ett ansvar i att initiera den typen av träffpunkter.

Det måste finnas alternativ till de kommersiella träffpunkter som idag blivit mötesplatser för många unga. Kontaktytan mellan öppen kulturverksamhet och klassisk fritidsverksamhet måste stärkas, och det närverksarbete som initierades under förra mandatperioden måste även fortsatt arbeta med att utveckla träffpunkterna i staden. För att möjliggöra att fritidsverksamheten och träffpunkterna blir fler och utvecklar sin verksamhet måste resurser tillföras både till nätverket och den lokala barn- och ungdomsverksamheten. Ett viktigt nav i detta nätverk är det framgångsrika arbetet på Lava.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Karin Hanqvist m.fl. (s), Lillemor Samuelsson (v) och Eie Herlitz (mp) enligt följande yrkande:

Nämnden borde ställa sig bakom motionen och därutöver anföras.

Förvaltningen framhåller i sitt svar att de verksamheter som finns idag väl tillgodoser de behov som finns. Vi delar uppfattningen att våra nu existerande fritidsgårdar har en bra verksamhet och är uppskattade mötesplatser för de barn och ungdomar som besöker dem.

Det är naturligtvis också tillfredsställande att verksamheterna får finnas kvar (än så länge) vilket inte är fallet i många andra stadsdelsnämnder där fritidsverksamhet fått stryka på foten och avvecklats i besparingssyfte.

Det finns dock idag oroande signaler om att våra egna gårdar nu står inför stora nedskärningar delvis beroende på skolornas minskade resurser för mellanstadieverksamhet. Personalneddragningar och minskat öppethållande hotar.

Förvaltningens svar, angående fler mötesplatser, att det är angelägnare med öppettider och personaltäthet är alltså motsägelsefullt mot det som nu sker.

Vi anser också att det inte finns några relevanta undersökningar om ungdomars behov av mötesplatser inom stadsdelsnämnden. Utmed t.ex. 12:ans linje finns ingen ordnad träffpunkt för ungdomar. Det är inte givet att det områdets ungdomar hellre drar in till stan, utan kanske just för att ingenting annat finns i området att så sker.

Brommas invånarantal ökar, nya bostadsområden byggs och ytterst lite görs för att se till åldersgruppen 10-19 år och deras behov av fritidsaktiviteter. Vi får inte göra om misstagen från Södra stationsområdet och Hammarby Sjöstad när vi nu ser nya områden som Annedal och Beckomberga växa fram.

Ersättaryttrande gjordes av Inga-Lill Engelmark Schönning (kd) enligt följande

Ungdomarna är vår framtid. Tyvärr ökar stressen bland dagens ungdomar i ett allt högre tempo i vårt informationssamhälle. Den psykiska ohälsan ökar och drogerna är alltför lätt tillgängliga. Därför är det än mer angeläget att finna meningsfulla fritidsaktiviteter för att främja ungdomars välbefinnande. Idrotten ger mening för många liksom aktiviteter i kyrkorna. I Bromma finns tre fritidsgårdar som möter behovet hos ett fåtal ungdomar som bor i dess närhet. Glädjande har ett ungdomscafé öppnat i Blackeberg. Det skulle behövas en bredare satsning som når fler ungdomar som har andra intressen, t.ex. musik och konserter. Nu åker 15-åringar från Bromma till Fryshuset för att gå på konserter, men det onödigt och långt borta.

Under förra mandatperioden motionerade Kristdemokraterna om ett Ungdomens Hus i Västerort. Behovet finns kvar och kanske i ännu högre grad för ungdomar som bor i Hässelby, långt från den lockande Stockholms City. I motionen är föreslaget att söka samarbete med Fryshuset för att öppna fler liknande verksamheter runt om sta-

den. Den drog förebyggande miljön i Fryshuset med vuxna förebilder har visat sig vara attraktiv för ungdomar. Jag förslår att kommunen tar en helhetsgrepp och ser på ungdomars behov av nya hälsofrämjande miljöer, gärna i samarbete med Fryshuset.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Jan Wallman m.fl. (s) och tjänstgörande ersättaren Carita Stenbacka Tenezakis (v) enligt följande:

Att avslå förvaltningens förslag till beslut.

Samt därutöver anföra:

Youth is wasted on the young

Så sa en gång Oscar Wilde. Alliansen verkar resonera på ett liknande sätt när pengar till ungdomsverksamheter anses som wasted on the young. Därför ser vi nu en nedläggning av Ungdomsgården i Gröndal, inga pengar till Media-re-Agera och det faktum att Vår teater i

Gröndal blir av med sin lokal. Med hänvisning till en undersökning år 2005/2006 där 41 ungdomar på Hägerstensåsens ombetts svara på sina fritidsvanor uppger man att intresset för ungdomsgårdar är obefintligt. Med ett sådant resonemang kan vi lika gärna lägga ned alla ungdomsgårdar och lägga pengarna på annat istället. Att fryshuset är populärt tycker vi talar för att behoven finns där. Vad som dock är viktigt, och som Fryshuset är ett bevis på, är att Ungdomsgården fylls med möjligheter till aktiviteter som efterfrågas av ungdomarna, och att även göra dessa delaktiga i driften av verksamheten.

Vid beaktande av en ovan föreslagen permanent lösning tycker vi att förvaltningen kan ha i åtanke att staden, efter att hå sålt av kommunala bolag och verksamheter, sitter på en välfylld kassakista. Dessa får ej används till driften, ehuru är det ingenting som hindrar att dessa pengar används till investeringar i lokaler.

Särskilt uttalande gjordes av Ylva Wahlström (mp) enligt följande

Miljöpartiet tackar förvaltningen för en bra genomgång av det rådande läget. Samtidigt vill vi beklaga visionslösheten som råder kring möjligheter för ungdomar att ha en aktiv och meningsfull fritid. I vår egen stadsdel läggs bra verksamheter som Media-re-Agera ned och vi ser heller inga tecken på andra satsningar. Även om vårt område är relativt välförsett vad gäller fritidsgårdar är också uppenbart att det finns väldigt många vi inte når. Vi tror att detta är en politik som kommer straffa sig i längden och hoppas därför få se mer progressiva förslag på området i framtiden. Vi ser också väldigt gärna att stadsdelens ungdomar själva kan delta och ge input i detta arbete.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Håkan Wahlén m.fl. (s) och Reijo Kittilä (v) enligt följande:

Att stadsdelsnämnden yrkar bifall till motionen och därutöver anför följande.

Det är angeläget att stadsdelens ungdomar kan träffas i bra och trygga miljöer. Att enbart ha en allmänt positiv inställning men utan att tilldela den här typen av verksamhet nödvändiga resurser åstadkommer ingen utveckling och förnyelse.

Vi instämmer med de kristdemokrater som i Svenska Dagbladet framförde önskemål att före detta biografen Drakens lokaler ska kunna nyttjas för verksamhet riktad mot ungdomar.

Den gamla biografen har nu varit stängd i 12 år och ingen annan verksamhet har kommit igång i lokalerna. För tio år sedan skrinlades projektet Kungsholmens musikteater som avsåg att driva en bred kulturell verksamhet i Draken. Sedan har ingenting hänt.

Vi är positiva till att lokalen som tidigare var biografen Draken åter används, gärna med inriktning på barn, ungdomar och kultur. Men då måste staden vara beredd att med ekonomiskt stöd gå in i ett långsiktigt engagemang. Vi är beredda att medverka till en bred politisk överenskommelse i hopp om att få till stånd en renässans för den klassiska lokalen som förr hyste biografen Draken.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2008:5

2008:5

**Motion av Tomas Rudin och Emma Lindkvist (båda s)
om fler fritidsgårdar och ungdomscaféer**

Dnr 324-246/2008

Ungdomar har stora behov av att träffas på deras fritid. Antingen sker det i ordnade miljöer eller så sker det ändå. Många som arbetar med ungdomar, fritidsgårdar socialtjänst och polis vittnar om behovet av mötesplatser för ungdomar i goda miljöer. Fritidsgårdar möter stora behov där sådana finns. Dessvärre har de blivit allt färre fritidsgårdar som ett resultat av besparingar i kommunens budget. Avstånden till de kvarvarande fritidsgårdarna är idag för långa och många ungdomar lämnas istället utan fritidsalternativ från stadens sida, vilket leder till en utbredd tristess. Uppfattningen bland många unga är att det inte finns något att göra på fritiden.

Polis och socialtjänst har i olika sammanhang framhållit att en satsning på fritidsgårdar skulle vara det bästa sättet att förebygga ökat ungdomsvåld och ung kriminalitet. Ungdomar är också medborgare och ska därför ha rätt till att få sina behov mötta och tillgodosedda av kommunen. Att staden skär ned fritidsutbudet är istället en signal till dessa unga medborgare om att samhället inte är anpassat för dem, att deras behov av en meningsfull fritid är ett lägre prioriterat behov än t ex vuxnas behov av vägar, parkeringsplatser eller promenadvägar.

Stadens långsiktiga strategi bör vara att se till att det finns en mötesplats för unga i varje kvartersstadsdel. Det ska vara nära till meningsfull och rik fritid. Det bör därför startas fler fritidsgårdar men även utvecklas nya verksamheter som komplement som riktas till ungdomar. Fryshuset har ett stort förtroende bland unga. Dess verksamhet kan stå som förebild för att bilda lokala verksamheter i flera av stockholms stadsdelar.

Även samarbeten mellan staden och lokala kaféer bör prövas. Dagöppna kaféer kan samarbeta med staden om att hålla öppet på kvällar för äldre ung-

domar. Överenskommelser kan träffas om att staden investerar i utrustning som IT eller anpassad miljö för spel som biljard eller liknande mot att caféet håller öppet kvällstid för ungdomar.

I de kvarter där förutsättningar helt saknas för att bedriva ungdomsverksamhet i befintliga lokaler bör ungdomarna själva engageras i att skapa sådana förutsättningar. Ungdomskooperativ kan t ex bildas och utbildas för att driva mötesplatser i samarbete med staden.

Vi föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

1. kommunen öppnar lokala träffpunkter för ungdomar i stadens alla kvartersstadsdelar
2. kommunen söker samarbete med lokala caféer i syfte att öppna fler närliggande träffpunkter för ungdomar
3. kommunen söker samarbete med Fryshuset om att öppna fler liknande verksamheter över staden.

Stockholm den 23 januari 2008

Tomas Rudin

Emma Lindkvist